
Referat**Møte 1/2023**

Dato Torsdag 2.mars, kl. 09:00 – 16:00**Sted** Forskningsrådet, Hassel 2 / video-møte

Til stede: Styreleder Kjell Bjordal (styreleder), forlot møtet kl. 09:10
Senior Vice President Knut Andresen, Brunvoll AS (styreleder fra kl.: 09:10)
Programdirektør maritim Bjørn-Johan Vartdal, DNV
Seniorrådgiver Trude Borch, Akvaplan-niva
Daglig leder Arne Karlsen, Gunnar Klo AS
Selvstendig næringsdrivende Brit Hjeltnes,
Direktør Bente Elisabeth Torstensen, Nofima
Prof. Ingrid Schjøberg, NTNU
Professor Ketil Hylland, Universitetet i Oslo
Managing Director Pia Meling, Grieg Green, fra kl. 09:15

Observatører:
Kommunikasjonsdirektør Hans Petter Næs, Fiskeri- og havbruksnæringens
forskningsfinansiering (FHF)
Fagdirektør Geir Klaveness, Klima- og miljødepartementet
Seniorrådgiver Tone Aasen, Nærings- og Fiskeridepartementet

Forfall: Forsknings sjef Erik Olsen, Havforskningsinstituttet
Aleksandra Rezanow Ulrichsen, Kunnskapsdepartementet, observatør

Til stede fra Forskningsrådet:
Fungerende Avd. dir. Kjell Emil Naas, avd. Hav og polar (operativt ansvarlig for styret)
Avd. direktør John Vigrestad, avd. Transport og maritim
Seniorrådgiver Inger Oline Røsvik, avd. Hav og polar
Spesialrådgiver Christian Wexels Riser, avd. Hav og polar
Spesialrådgiver Sigurd Falch, avd. Transport og maritim
Spesialrådgiver Hanna Lee Behrens, avd. Hav og polar (referent)
Konstituert områdedirektør Christina I. M. Abildgaard, Velkommen

Gjester: Hans Vanhauwaert Bjelland, SINTEF Ocean, sak 9
Trond Vikan Johnsen, SINTEF Ocean, sak 9
Hans Petter Hildre, NTNU Ålesund, sak 9

Velkommen

Før møtet ble styreleder Kjell Bjordal og styremedlem Ketil Hylland takket av for innsatsen i porteføljestyret. Porteføljestyret fortsetter ut 2023 med 9 styremedlemmer. Knut Andresen er oppnevnt av Forskningsrådets styreleder som styreleder for porteføljestyret for hav fra og med 1.mai 2023. Knut Andresen ledet møtet etter at styreleder forlot møtet.

Sak PSHAV 1/23 Godkjenning av sakslisten

Det ble ikke meldt inn saker under Eventuelt.

Vedtak: Sakslisten godkjennes.

Sak PSHAV 2/23 Godkjent referat fra styremøte 5/22

Referatet fra PSHAV 5/22 ble sendt ut med sakslisten til møtet. Det var ikke innkommet kommentar til referatet i forkant av møtet.

Vedtak: Referat fra styremøte i Porteføljestyret for hav 5/22 godkjennes.

Sak PSHAV 3/23 Vurdering av habilitet

Møteleder ba om tilbakemelding fra porteføljestyrets medlemmer om deres habilitet i møtets beslutningssaker.

Vedtak: Ingen inhabilitet er meldt.

Sak PSHAV 4/23 Oppfølgingspunkter for arbeid opp mot PSHAV

Porteføljestyret ble kort orientert om status for oppfølging av aktiviteter etterspurt av styret. Listen er lagret på Porteføljestyrets TEAMS-rom.

Oppfølgingspunkt på presentasjon av relevante SFI'er ble ivaretatt i sak PSHAV 9/23. Oppfølgingspunkt om relevante studier ivaretas ved at det er opprettet en egen mappe i porteføljestyrets TEAMS-rom for rapporter som omhandler verdiskaping. Relevante rapporter vil bli lagt ut fortløpende.

Vedtak: Porteføljestyret tar status på oppfølgingspunkter til orientering.

Sak PSHAV 5/23 Orienteringer fra styret og Forskningsrådet

Administrasjonen orienterte om relevante saker der Forskningsrådet er eller har vært involvert, og som kan være av interesse for styremedlemmene.

Administrasjonen orienterte om følgende saker:

Status porteføljestyret generelt og PSHAV 2023 spesielt. Knut Andresen er oppnevnt av Forskningsrådets styreleder som styreleder for porteføljestyret for hav fra og med 1.mai 2023. Kjell Bjordal og Ketil Hylland går ut av styret etter 30.april. Styret vil fra 1.mai bestå av 9 personer.

Forskningsrådet vil i løpet av 2023 gjennomføre prosess for oppnevning av nye porteføljestyret fra 2024.

Status bemanning Forskningsrådet. Administrasjonen presenterte ny organisasjonsstruktur. Antall ansatte er redusert til 360 årsverk (90 færre årsverk), som vil påvirke Forskningsrådet fremover. Det jobbes derfor med en rekke effektiviseringstiltak. Det innebærer bl.a. omlegging av virkemidler, implementering av risikobasert prosjektoppfølgning, nedtrekk i rådgivningsvirksomheten og omlegging av dialog- og kommunikasjonsvirksomheten til mer digitale flater. Det må i tillegg påregnes en radikal prioritering av oppdrag og andre oppgaver som Forskningsrådet tidligere har levert på.

Styrets medlemmer uttrykte støtte til administrasjonen i en vanskelig situasjon. Det ble videre stilt spørsmål om reduksjon i bemanning og de grep som nå tas vil kunne redusere kvaliteten av Forskningsrådets arbeid. Det ble videre uttrykt bekymring over at den utadrettede virksomheten gjøres virtuelt da dette kan være kontraproduktivt, og på sikt være svært uheldig.

Det ble presisert fra administrasjonen at FoU-budsjettet til Forskningsrådet ikke er kuttet, og investeringsvirksomheten vil ikke få redusert kvalitet. Gitt bemanningssituasjonen og Forskningsrådets virksomhetsbudsjett (driftsbudsjett), så er det imidlertid helt nødvendig å ta ned en del aktivitet innenfor rådgivning- og dialogvirksomheten.

Investeringsplan for 2023-2025.

Investeringsplanen ble godkjent av Forskningsrådets Styre 10.februar, og er lagt ut på Forskningsrådets åpne nettside. Investeringsplanene inneholder ikke forventet utlyst beløp for 2024 og 2025.

Søknadmottak hittil i år

MARINFORSK: Administrasjonen orienterte om søknadstilfanget til de ulike utlysningene budsjettformålet deltar i knyttet søknadstypen Forskerprosjekt og variantene Forskerprosjekt for fornyelse (FP) og Forskerprosjekt for unge talenter (UF). MARINFORSK mottok noen færre søknader enn forventet til utlysningene av UF og noen flere søknader enn forventet til FP. Forventet innvilgelsesrate vil trolig bli i området 15- 30% prosent.

HAVBRUK: Administrasjonen påpekte at det var et lavt tilfang av teknologi-relaterte søknader og ønsket innspill fra styret på hva som kunne være årsaken til dette. Det ble påpekt at den varslede grunnrenteskatten kan ha redusert investeringsmuligheten. Det ble videre påpekt at dette var en utlysning inn til Forskerprosjekt og Unge talenter, som ikke åpner for deltagelse fra næringslivet. Teknologitvilling innebærer ofte næringslivinvolvering, så det bør vurderes om søknadstypen er egnet på dette temaområdet.

MAROFF: MAROFF deltok i utlysningen Samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv (KSP-S), som hadde søknadsfrist 15. februar. Det var utlyst inntil 85 millioner kroner til maritim forskning. Det kom inn 27 søknader rettet mot maritim, som har søkt om til sammen ca. 312 millioner kroner.

Klage på avslag på IP-D søknad til andre pulje 2022 (MAROFF)

Administrasjonen orienterte om en mottatt klage i fm bevilgning av IP-D i PSHAV 5/2022 for MAROFF. Klagen har blitt vurdert av avdelingen og av Forskningsrådets interne Habilitets- og klageutvalg, og Forskningsrådets administrasjon har konkludert med at klagen tas til følge. Søknaden vil behandles på nytt med et annet ekspertpanel i løpet av mars. Etter behandling av ekspertpanel, vil søknaden bli lagt fram for porteføljestyret for beslutning. Saksbehandling opp mot porteføljestyret vil gjøres via e-post.

Utlysning fra det europeiske partnerskapet for Sustainable Blue Economy

Første utlysning fra det europeiske partnerskapet for Sustainable Blue Economy ble lansert 13. Februar, hvor følgende områder er prioriterte:

- Planlegging og forvaltning for bruken av havet på regionalt nivå.
- Utvikling av offshore flerbruksanlegg for å støtte den blå økonomien.
- Klimanøytral, miljømessig bærekraftig og ressurseffektiv blå mat og fôr.
- Grønn omstilling for blå matproduksjon.
- Digital tvilling for havet – test cases i europeiske havbasseng og i Atlanterhavet.

Det var et internasjonalt orienteringsmøte 2.mars i regi av partnerskapet. Nasjonalt oppfølgingsmøte i regi av Forskningsrådet holdes 6.mars. Frist for innsendelse av skisse er 14.april.

Havforskningstiåret

2022 var andre året for koordinerings- og støtteutlysningen "Havforskningstiåret – kommunikasjon og formidling". PSHAV har tidligere vedtatt å delta i utlysningen med om lag 1 million norske kroner fra budsjettformålet MARINFORSK. Utlysningen bidrar til å nå Havforskningstiårets mål om at alle skal forstå havet bedre.

Utlysningen var åpen for søkere fra forskning, næringsliv, NGOer, privat og offentlig sektor. Det kom inn 16 søknader hvorav tre ble innvilget.

Forskningsdagene 2022 om hav

Forskningsdagene handlet i 2022 om hav, og det var nærmere 70 forskjellige arrangementer. Totalt sett deltok rundt 22 000 på arrangementene (fysisk og digitalt). Kampanjefilmen om pizza med marine ingredienser nådde 0,5 mill. personer. Filmen finnes på norsk og med engelske undertekster.

Havsekretariatet

Havsekretariatet har i 2022 hatt bred aktivitet. Bl.a. ble det gjennomført tre arrangementer i regi av havforskningstiåret (ett på Arctic Frontiers, ett på NorFishing og ett på COP27).

Porteføljestyret orienterte om følgende saker:

Brit Hjeltnes orienterte om

- Veterinærinstituttets fiskehelse rapport som blir fremlagt 8.mars. Rapporten vil bli lastet opp i styrets TEAMS-rom.
- På oppdrag for Dyrevernalliansen har Menon i samarbeid med Nofima utredet *Virkemidler for redusert fiskedødelighet i oppdrettsnæringen*. Rapporten diskuterer bl.a. dødelighet som indikator for fiskevelferd og fiskehelse. Det er en interessant rapport med forslag til konkrete tiltak for bedre håndtering av fiskevelferd og -helse. Rapporten er lagt i styrets TEAMS-rom.
- Ernst&Young har utarbeidet rapporten *The Norwegian aquaculture analysis 2022*. Den viser bl.a. hvor viktig Skattefunn er for sjømatnæringen. Rapporten er lagt i styrets TEAMS-rom.
- Mattilsynet har etablert en Regulatorisk sandkasse på fiskehelse og fiskevelferd i Mattilsynets region Sør og Vest. Målsettingen er å få bedre kontakt mellom tilsynet og havbruksnæringen. Britt Hjeltnes er invitert inn i sandkassen.
 - Generelt så kommer det nå en rekke rapporter som omhandler oppdrettsnæringen. Det er relevant å merke at f.eks. Menon i sin rapport anbefaler noe annet enn det som fremkommer i Havforskningsinstituttets risikorapport.

Bente Torstensen orienterte om:

- Havforskningsinstituttets årlige risikorapport for norsk fiskeoppdrett. Rapporten er lagt i styrets TEAMS-rom. I styrets mappe for dette møtet ligger også en presentasjon av rapporten fra Bente Torstensen.
- Det europeiske partnerskapet på dyrevelferd (Animal health and welfare) har lagt ut sin strategiske agenda for offentlig innspill (Public consultation). Det ble påpekt at i dette partnerskapet kan FoU-institusjoner delta, noe som ikke er tilfellet for en rekke andre partnerskap.

Vedtak: Porteføljestyret tar orienteringene til etterretning.

Sak PSHAV 6/23 Møteplan 2023

Porteføljestyret for hav sin virkeperiode er forlenget til ut 2023. Saken omhandlet forslag og beslutning på møtetider og møtested for møter i porteføljestyret for hav i 2023. Forskningsrådets ledelse har besluttet at møtene i porteføljestyrene i 2023 skal være virtuelle. Møtet i juni vil være et ekstraordinært møte der kun bevilgnings saker vil bli behandlet.

Vedtak: Porteføljestyret vedtar følgende møtetider for 2023:

- PSHAV 02/23 – Onsdag, 14.juni. Ekstraordinært møte.
- PSHAV 03/23 – Onsdag, 13.september og torsdag 14.september.
- PSHAV 04/23 – Torsdag, 30.november.

Sak PSHAV 7/23 Prinsipper for søknadsbehandling

Porteføljestyret vedtar hvilke søknader som skal innvilges. I innstillingen fra administrasjonen inngår en rangert liste over søknadene basert på

panelvurderingene og administrasjonens vurdering av søknadenes relevans. Prinsippene for den rangerte innstillingen av IPN- og IP-D-søknader ble behandlet og besluttet i møte PSHAV04/22.

Porteføljestyret ble bedt om å vedta prinsipper for innstillingen av søknadstypene Forskerprosjekt (FP), som inkluderer de 3 variantene Forskerprosjekt for fornyelse, Forskerprosjekt for unge talenter og Stort, tverrfaglig Forskerprosjekt, og Kompetanse og samarbeidsprosjekt (KSP).

Porteføljestyret diskuterte videre forhold som kan inngå i styrets porteføljevurdering i f.m. bevilgning. Dette kan diskuteres videre i møtet i september. Eventuelle forhold som omfatter prioritering av søknader, bør fremgå i utlysningsteksten.

Vedtak: Porteføljestyret vedtar retningslinjene for søknadsbehandling av FP og KSP beskrevet i saksframlegget. Prinsippene for innstilling gjelder for disse søknadstypene inntil porteføljestyret vedtar annet.

Sak PSHAV 8/23 Avsluttede prosjekter 2022

Godkjenning av sluttrapporter er nå en administrativ oppgave. Det er likevel viktig at porteføljestyret får tilgang til utvalgte deler av sluttrapportene slik at porteføljestyret blir gjort kjent med hvordan prosjektene rapporterer prosjektens mål, populærvitenskapelig fremstilling og oppnådde virkninger og effekter ved prosjektets slutt. Saken ble fremmet for å gi porteføljestyret en oversikt over avsluttede prosjekter i porteføljen i 2022.

Vedtak: Porteføljestyret for hav tar saken til orientering.

Sak PSHAV 9/23 Presentasjon utvalgte SFI

Porteføljestyret har ønsket en presentasjon av SFier som er tematisk relevante for porteføljen for hav. Det henvises til oversikten over oppfølgingspunkter for å følge opp aktiviteter etterspurt av styret, se Sak 4/23.

Følgende SFI ble presentert:

- Exposed Aquaculture Operations, ledet av Sintef. For mer informasjon: [EXPOSED Aquaculture - SINTEF](#). Foredragsholder: Hans Vanhauwaert Bjelland.
- Smart Maritime, ledet av Sintef. For mer informasjon: [Smart Maritime - Smart Maritime](#). Foredragsholder: Trond Vikan Johnsen.
- Marine Operations Center, ledet av NTNU. For mer informasjon: [Contact - MOVE - NTNU](#). Foredragsholder: Hans Petter Hildre

Porteføljestyret syntes presentasjonene var svært interessante og relevante for styrets arbeid. Styret trakk bla. frem viktigheten av denne typen virkemidler for å bidra til økt tverrfaglighet og næringsinvolvering. Styret trakk også frem den relativt betydelige andelen av randsoneprojekter og -aktiviteter som positivt. Styret påpekte også at kvantifiseringen av verdiskapingen som et resultat av SFI'ene var noe uklar. Det ble kommentert at det kan skyldes at den målbare verdiskapingen ofte skapes over tid, og da gjerne en stund etter at prosjektene er avsluttet.

Vedtak: Porteføljestyret for hav tar saken til orientering.

Sak PSHAV 10/23 Utlysninger 2024

Porteføljestyret for hav skal beslutte investeringsplan for 2024-2026 og utlysingsplan for 2024 i styremøte i september.

Saken ble fremmet slik at porteføljestyret kunne ta en første diskusjon rundt prioriteringer for fremtidige investeringer i 2024.

Grunnlag for diskusjon var tidligere utlysninger, investeringsplan for 2023-2025 og revidert porteføljeplan i tillegg til ev. nye føringer fra bevilgende departement som ikke er innbakt i planene.

Saken ble delt inn i følgende bolker:

1. Felles satsinger
2. Utlysninger pr budsjettformål
 - a. MARINFORSK
 - b. HAVBRUK
 - c. MAROFF

Administrasjonen ga en kort innledning til hver bolke der det ble gitt en innledning på hva som er angitt i porteføljeplanen, investeringsplanen og tildelingsbrev som oppspill til diskusjon.

Felles satsinger

Porteføljestyret var delt i diskusjonen rundt en eventuell felles satsing i 2024. Det er viktig at en eventuell felles satsing sees opp mot behovene innenfor den enkelte portefølje.

MARINFORSK

Porteføljestyret var positiv til forslag til retning på utlysninger 2024 for MARINFORSK.

HAVBRUK

Porteføljestyret var positiv til forslag til retning på utlysninger 2024 for HAVBRUK, og hadde innspill til konkretiseringer.

MAROFF

Porteføljestyret var positiv til forslag til retning på utlysninger 2024 for MAROFF.

Administrasjonen påpekte at søknadsmottak i 2023 innenfor IP-N og KSP kan påvirke prioriteringene for 2024.

Administrasjonen vil ta innspillene som kom frem i møtet med i det videre arbeidet med porteføljens utlysningsplan for 2024 og investeringsplan for 2024-2026, som skal behandles i møtet i september. I den anledning vil det også tas kontakt med andre porteføljer med tanke på mulig samarbeid, der det er relevant.

Vedtak: *Administrasjonen vil ta innspill som kom frem i møtet med i det videre arbeidet med porteføljens utlysningsplan for 2024 og investeringsplan for 2024-2026.*

Sak PSHAV 11/23 Eventuelt

Det var ikke meldt inn noen saker under Eventuelt.

Vedtak: *Det var ingen saker under Eventuelt.*

Sak PSHAV 12/23 Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtaksprotokollen ble gjennomgått og godkjent.

Vedtak: *Protokollen godkjennes.*